

Przedmiotowe Zasady Oceniania z Wiedzy o społeczeństwie

1. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego do 15 września informują uczniów i rodziców (opiekunów prawnych) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania oraz sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidziana rocznej (semestralnej) oceny klasyfikacyjnej oraz procedurach uzupełniania różnic programowych.

2. Przy wystawianiu ocen bieżących i śródrocznych dopuszcza się stosowanie plusów przy ocenach: 1, 2, 3, 4, 5. Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności będące efektem samodzielnej pracy, wynikającej z indywidualnych zainteresowań oraz
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z zakresu programu nauczania, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje zadania wykraczające poza program nauczania lub
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim bądź krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania oraz
- b) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, potrafi korzystać z różnych źródeł informacji, łączyć wiedzę z różnych przedmiotów i dziedzin oraz stosować ją w nowych sytuacjach.

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- a) nie opanował w pełni wiadomości określonych programem nauczania, ale opanował treści złożone, trudniejsze od zaliczanych do wymagań podstawowych oraz
- b) poprawnie stosuje wiadomości, samodzielnie rozwiązuje problemy typowe, pośrednio użyteczne w życiu pozaszkolnym.

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował treści najważniejsze w uczeniu i nauczaniu danego przedmiotu, często powtarzając się w procesie nauczania na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych w podstawach programowych oraz
- b) posiada proste, uniwersalne umiejętności pozwalające rozwiązywać typowe problemy o średnim stopniu trudności.

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- a) posiada braki w opanowaniu treści zawartych w podstawach programowych, ale braki te nie uniemożliwiają dalszego kształcenia oraz
- b) rozwiązuje typowe problemy, wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności, często powtarzające się w procesie nauczania.

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- a) nie opanował wiadomości i umiejętności zawartych w podstawach programowych, najważniejszych w uczeniu i nauczaniu danego przedmiotu oraz

b) nie potrafi rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności, łatwych nawet dla ucznia słabego.

3. Formami sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów są na wiedzy o społeczeństwie : sprawdzian, kartkówka i odpowiedzi ustne oraz **inne aktywności podlegające ocenie: referat, projekt indywidualne i zespołowe; prace domowe; analiza źródeł różnego typu; znajomość i analiza mapy, danych statystycznych, źródeł ikonograficznych, praktyczne wykorzystanie mapy i danych statystycznych.**

4. Śródroczne oceny klasyfikacyjne uwzględniają oceny częściowe wystawione uczniom za wiedzę i umiejętności z niżej wymienionych form aktywności:

a) udział w rozmaitych formach sprawdzianów wiedzy i umiejętności (wiedza merytoryczna sprawdzająca stopień rozumienia i zapamiętania nabytych informacji, oraz korelowanie wiedzy wyniesionej z innych przedmiotów)

b) indywidualne lub zespołowe opracowanie i prezentacja referatów, tekstów, wystąpień, debat, pokazów itp.,

c) prowadzenie prac badawczych i opracowanie ich wyników (np. praca ze źródłem, materiałem kartograficznym, ikonograficznym, statystycznym)

d) przygotowanie i udział, pod kierunkiem nauczyciela, zajęć terenowych oraz innych form ćwiczeń,

e) ustne odpowiedzi na lekcji,

f) udział w konkursach przedmiotowych

g) prace domowe,

h) inne umiejętności ucznia uwzględniające specyfikę przedmiotu (np. orientacja w bieżących wydarzeniach życia politycznego, społecznego i gospodarczego w Polsce i świecie, udział w dyskusji, selekcja problemów, formułowanie sądów, obrona własnego zdania, wyciąganie wniosków, umiejętne korzystanie z wszelkich informacji)

5 a) Uzasadnieniem wystawionej oceny ze sprawdzianu są podane uczniom kryteria (punktowe lub opisowe) oraz sposób poprawienia sprawdzianu przez nauczyciela (zaznaczone błędy, naniesione uwagi, zrozumiałe dla ucznia podkreślenia i inne znaki).

b) Uczeń ma prawo do uzyskania wyjaśnienia popełnionych błędów.

6. Jeżeli z przyczyn zdrowotnych lub losowych uczeń nie może napisać sprawdzianu z całą klasą, to powinien to uczynić na najbliższej lekcji po powrocie do szkoły. W przypadku kiedy nieobecność ucznia trwała co najmniej tydzień; uczeń ma 7 dni, licząc od dnia powrotu na napisanie sprawdzianu. Nauczyciel może w uzasadnionych przypadkach wydłużyć ten okres.

Uczeń, który otrzymał ze sprawdzianu ocenę niezadowalającą, ma prawo do jej poprawy w formie pisemnej; oceny z danego sprawdzianu mogą być poprawione tylko raz, w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie od oddania przez nauczyciela ocenionych sprawdzianów; każda ocena jest wpisywana do dziennika.

7. Kartkówki.

a) Przez kartkówkę należy rozumieć pisemną formę sprawdzania wiadomości trwającej do 20 minut, obejmującą materiał z trzech ostatnich lekcji z uwzględnieniem podstawowych wiadomości z omawianego działu.

b) W przypadku, kiedy kartkówka przeprowadzana jest pod koniec lekcji, może obejmować materiał zrealizowany w jej trakcie.

c) Zgłoszenie nieprzygotowania zwalnia z pisania kartkówki.

d) Kartkówki są jedyną formą pytania z przedmiotu w danym dniu.

e) O możliwości poprawy kartkówki decyduje nauczyciel)

8. Formy pisemne sprawdzania wiadomości są punktowane. Przeliczenie punktów na stopnie szkolne odbywa się według następującej skali procentowej w stosunku do ilości wszystkich, możliwych do uzyskania punktów:

ocena	skala 1 – 6
ndst	0 - 29 %
dop	30 - 49 %
dst	50 - 60 %
db	70 - 89 %
bdb	90 - 98 %
cel	99 - 100 %

9. a) W ciągu dwóch tygodni nauczyciel jest zobowiązany ocenić i udostępnić uczniom sprawdziany i pisemne prace kontrolne. W przypadku niedotrzymania terminu ze strony nauczyciela wpisywane są oceny pozytywne; do w/w terminów nie wlicza się nieobecności nauczyciela i klasy.

b) Ocena z prac pisemnych powinna być zawsze uzasadniona krótką recenzją zapisaną przez nauczyciela na pracy i podaniem do wiadomości uczniów szczegółowych kryteriów ocen.

c) W przypadku stwierdzenia niesamodzielnej pracy ucznia na klasówce, sprawdzianie, kartkówce, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy.

10. Odpowiedzi ustne są jedną z form sprawdzenia wiadomości uczniów, przy których przestrzegane są następujące ustalenia:

- atmosfera odpowiedzi ustnych powinna sprzyjać możliwościom pełnego wykazania się przez ucznia zdobytymi umiejętnościami i opanowaną wiedzą,
- odpytywanie podczas lekcji powtórkowej powinno być zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem, uczniowie nie mogą wówczas zgłaszać nieprzygotowania do zajęć,
- ocena z odpowiedzi ustnej powinna być krótko uzasadniona przez nauczyciela.

Odpowiedź ustna: W przypadku odpowiedzi ustnej ocenia podlega: – Zrozumienie tematu – Zawartość merytoryczna – Argumentacja – Wyrażanie sądów – Stosowanie terminologii – Sposób prezentacji (samodzielność wypowiedzi, poprawność językowa, płynność, logiczne myślenie) – Umiejętność korzystania z mapy, danych statystycznych, źródeł ikonograficznych.

11. Szczególne przypadki zwolnień z prac pisemnych i odpowiedzi ustnych.

1) Uczeń ma prawo do zgłoszenia przed rozpoczęciem lekcji nieprzygotowania, bez podania przyczyny, w formie uzgodnionej z nauczycielem:

- jeden raz w semestrze w przypadku gdy zajęcia odbywają się raz w tygodniu,
- dwa razy w semestrze w przypadku zajęć odbywających się dwa i więcej razy w tygodniu,

2) Uczniowie nie mają możliwości zgłaszania nieprzygotowania na miesiąc przed klasyfikacją,

3) Prawo do zgłoszenia nieprzygotowania, o którym mowa w pkt. 1), nie przysługuje w ostatnim semestrze nauki w klasie programowo najwyższej,

4) Uczniowi przysługuje prawo zgłoszenia nieprzygotowania bez adnotacji w dzienniku w okresie 3 dni po chorobie trwającej co najmniej jeden tydzień lub 5 dni po chorobie trwającej co najmniej 2 tygodnie.

12. Ustalenie ocen klasyfikacyjnych przeprowadza się w oparciu o oceny cząstkowe z zachowaniem ich hierarchii wynikającej ze specyfiki przedmiotu:

- a) pierwszorzędne znaczenie mają oceny ze sprawdzianów pisemnych z jednego lub kilku działów,
- b) drugorzędne znaczenie mają oceny za odpowiedzi ustne oraz kartkówki, z bieżącego materiału nauczania,
- c) trzeciorzędne (uzupełniające) znaczenie mają oceny za referaty, zadania domowe, pracę na lekcji, itp. przejawy aktywności.

13. Klasyfikacja śródroczna powinna być dokonana na podstawie co najmniej 3 ocen cząstkowych lub wyjątkowo na podstawie 2 ocen cząstkowych w przypadku przedmiotów nauczanych w danym roku szkolnym w wymiarze jednej godziny w tygodniu.

14. Klasyfikacja roczna powinna być dokonana na podstawie co najmniej 6 ocen cząstkowych (co najmniej 3 oceny cząstkowe w każdym półroczu) lub wyjątkowo na podstawie 4 ocen cząstkowych (co najmniej 2 oceny cząstkowe w I półroczu i co najmniej 2 oceny cząstkowe w drugim półroczu) w przypadku przedmiotów, o których mowa przy klasyfikacji śródrocznej.

15. Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny z zajęć edukacyjnych.

1) Za przewidywaną ocenę roczną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela zgodnie z terminem ustalonym w Statucie Szkoły.

2) Ocena przewidywana może być podniesiona na wyższą przez nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne w przypadku otrzymania przez ucznia w okresie od zaproponowania oceny przewidywalnej do wystawienia oceny ostatecznej nowych pozytywnych ocen cząstkowych – np. z kartkówek, sprawdzianów.

3) Ocena przewidywana może być podniesiona na wyższą również na prośbę ucznia.

Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana:

- a) frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie niższa niż 80% (z wyjątkiem długotrwałej choroby);
  - b) usprawiedliwienie wszystkich nieobecności na zajęciach;
  - c) przystąpienie do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych;
  - d) uzyskanie z wszystkich sprawdzianów i prac pisemnych ocen pozytywnych (wyższych niż ocena niedostateczna);
  - e) skorzystanie z wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy, w tym konsultacji indywidualnych.
- 4) Uczeń ubiegający się o podwyższenie oceny zwraca się z pisemną prośbą w formie podania do wychowawcy klasy nie później niż 10 dni przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej.
- 5) W przypadku spełnienia przez ucznia kryteriów, o których mowa w pkt.3 lit. a) i b), wychowawca klasy odnotowuje ten fakt na podaniu ucznia i przekazuje je nauczycielowi przedmiotu.
- 6) Nauczyciel przedmiotu odnotowuje na podaniu spełnienie przez ucznia pozostałych kryteriów, wyrażając zgodę na przystąpienie do poprawy oceny.
- 7) W przypadku niespełnienia któregokolwiek z warunków wymienionych w pkt.4 prośba ucznia zostaje odrzucona, a wychowawca klasy lub nauczyciel odnotowuje na podaniu przyczynę jej odrzucenia.
- 8) Uczeń spełniający wszystkie warunki najpóźniej na 7 dni przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej przystępuje do przygotowanego przez nauczyciela przedmiotu dodatkowego sprawdzianu pisemnego, obejmującego tylko zagadnienia ocenione poniżej jego oczekiwań.
- 9) Poprawa oceny rocznej może nastąpić jedynie w przypadku, gdy sprawdzian został zaliczony na ocenę, o którą ubiega się uczeń, lub ocenę wyższą.
- 10) Ostateczna ocena roczna nie może być niższa od oceny proponowanej, niezależnie od wyników sprawdzianu, do którego przystąpił uczeń w ramach poprawy.

16. Ocena klasyfikacyjna roczna jest wypadkową wynikającą z ocen cząstkowych uzyskanych w drugim semestrze i uwzględnia ocenę klasyfikacyjną śródroczną oraz postęp edukacyjny ucznia.

17. W przypadku posiadania przez ucznia opinii PPP nauczyciel zobowiązany jest dostosować wymagania edukacyjne lub metody pracy do zaleceń poradni i możliwości ucznia

18. Uczeń może nie być klasyfikowany jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na tych zajęciach przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w okresie, za który przeprowadzana jest klasyfikacja. Warunki przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego przedstawiono w WZO paragraf 65.

19. Uczeń, który w wyniku rocznej klasyfikacji uzyskał ocenę niedostateczną może zdawać egzamin poprawkowy z tych zajęć, pod warunkiem, że został sklasyfikowany ze wszystkich pozostałych zajęć edukacyjnych. Warunki zdawania egzaminu poprawkowego omówiono w WZO paragraf 66.

20. Przedmiotowe Zasady Oceniania z wiedzy o społeczeństwie są integralną częścią Wewnętrznych Zasad Oceniania. Wszystkie sprawy nieujęte będą rozstrzygane zgodnie z WZO.